

Sagarell

Muntanyola

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Muntanyola
Emplaçament: Sagarell s/n. Pista del cementiri a L'Aliberch, trencant dreta. 08505 Muntanyola.

Coordenades:

Latitud: 41.88329
Longitud: 2.18801
UTM Est (X): 432630
UTM Nord (Y): 4637137

Classificació

Número de fitxa: 08129-88
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle: XII-XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00031
Autor de la fitxa: Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dv., 20/10/2006 - 02:00

Descripció

També conegut com Sagarell Subirà. Propietat formada per terres de conreu, 5 quarteres ermes, bosc i algun pedregar. Limita a orient amb les terres del mas Salou, part amb el mas Bellavista i part amb les del mas Puigllat. Per migdia limita amb les terres del mas Serrarica, per Ponent amb terres del mas Roca i part de les del mas Vilardell, igual que pel nord. El mas està format per un edifici original i un conjunt d'annexes adossats, on destaca la vivenda actual. El cos original està format per una planta quadrangular amb un cos allargat

afegit a la part esquerra, formant una L. Els murs són de paredat comú, arrebossat amb morter de calç i deixant les pedres cantoneres visibles. Aquestes són de pedra calcària local ben treballada i de dimensions mitjanes, mentre que la coberta és a dues vessants, amb carener paral·lel a la façana principal i perpendicular al cos afegit, cobert amb teula aràbiga. El cos original es troba orientat de sud a nord, mentre que les altres estructures ho estaran d'est a oest. En la façana principal destaca una portalada d'arc de mig punt de grans dovelles i brancals de pedra local. També es distribueixen a la façana tres finestres de mida desigual i disposades simètricament, que presenten una llinda monolítica i brancals de carreus de pedra ben tallats amb les arestes bisellades i part de les llindes pintades. A prop del cos afegit, trobem una balconera, entre dues finestretes i que presenta un tractament similar a l'esmentat. El cos de l'esquerra és de factura contemporània, amb una organització en planta baixa i primer pis. La coberta és més baixa i les finestres es disposen seguint un eix de simetria horitzontal. Darrera del cos principal trobem la pallissa i un corral amb una coberta a una vessant i a la zona nord-est la resta d'estructures ramaderes formades per les corts del bestiar.

Observacions:

Prop d'aquest mas es documenta el pas d'una via antiga. Ordeig ressenya que dins el terme de Sant Quirze de Muntanyola apareixen esmentats el Vilar de Ferriol (2 agost de 938), villare que nominat Ferrioli qui est condam, i la vil·la Urcando (29 setembre de 956). Pel primer passava la via que pergit ad domun Sancti Quirici (2 agost de 938). Pel Cros, prop del Sagarell, passava la mateixa via "strada qui vadit per domum Sancti Quirici" (13 de setembre de 943).

Història

Es coneix molt poc de l'evolució històrica del mas Sagarell, tot i que aquest ja apareix esmentat en les afrontacions del Castell de Muntanyola del 1198. També consta un document del 13 de setembre de 943 on el prevere Esteve, en bé de la seva ànima, dóna a Sant Pere de Vic, cases, terres i vinyes i també un molí situats al comtat d'Osona a la terra de Sant Quirze, que afronten amb el torrent que baixa de Sagarell i especifica els límits "et de meridie n strada qui vadit per domum Sancti Quirici, et de occiduo in rio qui descendit per domum Sancti Pedri, et de circi in vinea di Ramio Presbitero et de Galindo et de Godlen femina vel in terra de Bera quantum in istas III afrontacones includunt, sic dono ad domun Sancti Petri ipsas casas, curtes et ortos et terras et vineas et mulino et arboribus, pomíferas vel clondíferas quantum ego emi de Gontario et de filios Uvansamiro vel heredes illorum sive de Criago". Les estructures del mas conservades fins l'actualitat però, es poden remuntar al segle XVI, ja en època moderna. Cal assenyalar que aquest mas es troba integrat en el conjunt de petits establiments rurals que proliferaren al voltant de la coneguda Baga de Muntanyola, junt als masos Vilardell, Riera dels Assençaments, Cal Farràs, El Sot de l'Om, en aquest cas a mitja carena del torrent del Casals. Els segles XVI i XVIII foren un moment de creixement i de desdoblament de propietats, i aquest fenomen s'evidencia amb un gran auge constructiu i una ocupació d'espais que fins ara es consideraven erms o poc aptes. La casa és la més meridional del conjunt i les estructures constructives no presenten cap element que ens aportï una cronologia per l'edifici. Els actuals propietaris tampoc conserven cap document al respecte.

Bibliografia

JUNYENT, E. (1980-1996). Diplomataris de la Catedral de Vic. S. IX-X. Patronat d'Estudis Osonencs. Vic. N. 218. ORDEIG, R. (1982). "Villae, viae i stratae d'Osona, testimonis de l'antiguitat a l'època medieval". A AUSA X, n.102-104. Vic: 387-400. PLADELASALA, J. (1953). "La parròquia de Muntanyola" a AUSA vol 1, n.4. Vic: 153-157.

